

კრიპტოვალუტა ბიტკოინის კურსის სვლილებისა და მისი მიმოქცევის სრულყოფის პრობლემები

მურთაზ მაღრაძე

პროფესორი, ემერიტუსი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

დემურ სიჭინავა

პროფესორი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

რეზიუმე

სტატია ეძღვნება კრიპტოვალუტა ბიტკოინის კურსის ფორმირებისა და მისი მიმოქცევის პროცესის გაუმჯობესების პრობლემებს. მასში დახასიათებულია ბიტკოინის ფასზე მოქმედი ფაქტორები: მოთხოვნა-მიწოდება, ემისია, წამოების ღირებულება, საკანონმდებლო რეგულირება, ინფორმაციული ფონი, კრიპტოვალუტის ბაზარზე ალტკოინებს შორის კონკურენცია, მონეტების „დანვა“ და ადამინთა ჯგუფი ე. წ. „ვეშაპები“. დახასიათებულია ამ ფაქტორების ზემოქმედების სპეციფიკა ბიტკოინის კურსზე და შესაბამისი პრობლემები, მოცემულია წინადადებები, რომელთა განხორციელება სტაბილურს გახდის ბიტკოინის კურსს და ხელს შეუწყობს ქვეყანაში კრიპტოვალუტის საყოველთაო საგადაამხდელო საშუალებად აღიარებას.

საკვანძო სიტყვები: ბიტკოინის ფასი, ბიტკოინზე მოთხოვნა-მიწოდება, კრიპტოვალუტის ემისია, ბიტკოინის წარმოების ღირებულება, ბიტკოინის დეფიციტი, ბიტკოინის რეგულირება, მიმოქცევის ქსელის სირთულე, მონეტების „დანვა“, ინფორმაციული ფონი, ე. წ. „ვეშაპები“.

CRYPTOCURRENCY BITCOIN EXCHANGE RATE CHANGE AND PROBLEMS OF ITS CIRCULATION PERFECTION

Murtaz Maghradze,

Professor, Emeritus, Ivane Javkhishvili Tbilisi State University

Demur Sichinava,

Professor, Ivane Javkhishvili Tbilisi State University

ABSTRACT

The article is dedicated to the problems of cryptocurrency bitcoin exchange rate formation and improvement of its circulation process. It characterizes the factors affecting the price: demand and supply, issue, cost of production, legislative regulation, information background, competition between altcoins in the cryptocur-

rency market, “burning” of coins and a group of people, so called “Whales”. The specifics of the impact of these factors on the Bitcoin exchange rate and the corresponding problems are described, and suggestions are made on the implementation of which will stabilize the Bitcoin exchange rate and facilitate the recognition of cryptocurrency as a universal means of payment in the country.

* * *

კრიპტოვალუტა ბიტკოინი, როგორც ელექტრონუკრიპტოვალუტა ბიტკოინი, როგორც ელექტრონული ფულის ნაირსახეობა, აღმოცენდა ფიატნური ფულის ისეთ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად, როგორცაა: ფულადი საშუალებების ცენტრალიზებული მართვისა და ტრანზაქციაში მესამე პირის მონაწილეობის აუცილებლობა, ნაკლებად დაცულობა, ემისიის მაღალი ღირებულობა, გაყალბებისგან ნაკლებად დაცულობა, მიმოქცევასთან დაკავშირებული დიდი დანახარჯები, ტრანზაქციის დიდი დრო, ეკოლოგიურ მდგომარეობაზე უარყოფითი ზემოქმედება და სხვ.

სატოში ნაკამოტოს მიერ ბიტკოინის პირველი მონეტის მიმოქცევის ქსელში ჩაშვებიდან (2009 წლის 3 იანვარი) 11 წელზე მეტი დრო გავიდა. ბიტკოინის შექმნის მომენტისთვის კრიპტოვალუტის შესახებ ინფორმაცია გააჩნდათ მხოლოდ ერთეულ პიროვნებებს და მისი მფლობელების რიცხვიც უმნიშვნელო იყო. მაგრამ დროთა განმავლობაში იზრდებოდა მის მიმართ ნდობა, რის გამოც 2020 წლის 30 იანვრისთვის ბიტკოინის მფლობელთა რაოდენობამ შეადგინა 23 მილიონი ადამიანი. კომპანია Glassnode-ის კვლევების მიხედვით, ბიტკოინის მომხმარებელთა რაოდენობა იზრდება წრფივად და მონოტონურად [1].

მიუხედავად ამისა, ბიტკოინის კურსის ცვლილებაზე მოქმედი ფაქტორებისა და მისი მიმოქცევის სრულყოფის საკითხი კვლავაც შეადგენს ერთ-ერთ აქტუალურ პრობლემას, რომლის გადაჭრა ბიტკოინის მფლობელებს და ინვესტორებს საშუალებას მისცემდა გააკეთონ სწორი პროგნოზი და დაგეგმონ ბიტკოინთან დაკავშირებული საქმიანობა: ჩადონ

მასში ინვესტიციები; აქტიურად მიიღონ მონაწილეობა კრიპტოვალუტის ყიდვა-გაყიდვაში და სხვ.

ბიტკოინის ფასის ფორმირებაზე სხვადასხვა ფაქტორი სხვადასხვაგვარად მოქმედებს. მათ შორის ძირითადია: ბიტკოინზე მოთხოვნა-მიწოდება, ბიტკოინის წარმოების ღირებულება, ბიტკოინის მიმოქცევის საკანონმდებლო რეგულირება, „ალტკოინებს“ შორის კონკურენცია, ბირჟებზე ბიტკოინის დეფიციტი, ინფორმაციული ფონი, ბიტკოინის მიმოქცევის ქსელის სირთულე, მონეტების „დანვა“, ე.წ. „ვეშაპები“¹ და სხვ. [2].

განვიხილოთ ზოგიერთი მათგანი უფრო დანერგვით.

ბიტკოინზე მოთხოვნა-მიწოდება

საერთოდ, მოთხოვნა და მიწოდება არის ყველაზე მნიშვნელოვანი ფაქტორი, რომელიც განსაზღვრავს ნებისმერი აქტივის ფასს. ბიტკოინიც არაა გამონაკლისი. იგი საქონელია. ამიტომ მისი ფასის ფორმირება ძირითადად წარმოებს ნებისმერი საქონლის ფასის ფორმირების მსგავსად. მაგ., ოქროს ფასი იმიტომ მაღალია, რომ მისი მარაგები შეზღუდულია და მოპოვება რთული. თუ ბაზარზე უეცრად გამოჩნდება ოქროს დიდი რაოდენობა, მისი ფასიც შესაბამისად დაეცემა. ოქროს მსგავსად ბიტკოინის მარაგებიც შეზღუდულია 21 მლნ მონეტის რაოდენობით.

მიუხედავად აღნიშნულისა ბიტკოინის კურსი მაინც ხასიათდება მაღალი ვალანტილობით და მისი ფასიც შეიძლება შეიცვალოს წამიერად. ერთ-ერთი ცნობის მიხედვით, მაგ., 2010 წლის 2 მაისს ერთ-ერთმა პროგრამისტმა ლაზლო ჰანეშმა ორ პიცაში, რომლის ფასი იყო 25 დოლარი, გადაიხადა 10000 ბიტკოინი. ბიტკოინის მაშინდელი საბაზრო ფასი ტოლი იყო 0,25 დოლარის [3]. მოყოლებული აქედან, ბიტკოინის კურსი 2017 წლის ბოლოსთვის გაიზარდა და მიაღწია - 20000 დოლარს. ჯერჯერობით მოპოვებულია 18.2 მილიონი მონეტა [2]. ყოველ 10 წუთში ხდება ერთი ახალი ბლოკის გენერაცია, რისთვისაც მაინერები (მომპოვებლები) გასამრჯელოს სახით ღებულობენ 6,25 ბიტკოინს. მათი რაოდენობა ავსებს მსოფლიოში არსებული ბიტკოინების მარაგს. ბიტკოინებზე მოთხოვნა მეტია, ვიდრე მიწოდება, ამიტომ ბიტკოინის ფასი მატულობს. როგორც ცნობილია 2020 წლის მაისში მოხდა მაინერების ჯილდოს ჰალვინგი². მაინერების მიერ ბიტკოინის

ბლოკის მოპოვებისთვის ჯილდოს განახევრება წარმოებს ყოველ ოთხ წელიწადში ერთხელ, რაც ხელს უწყობს მარაგების ზრდის შეჩერებას, შესაბამისად, მასზე ფასის ზრდას. 2020 წლის მაისიდან ბლოკის ფორმირებისთვის ჯილდო ტოლი გახდა 6,25 ბიტკოინის. ჰალვინგი იმოქმედებს მანამდე, სანამ მოთხოვნა იქნება მეტი, ვიდრე მარაგების შევსება. ეს უკანასკნელი გამოიწვევს ბიტკოინის ფასის ზრდას. როგორც ცნობილი გახდა, თუ ადრე ბლოკის გამოშვების ინტერვალი შეადგენდა 10 წუთს, ახლა ეს მაჩვენებელი გახდა 14 წუთი, რაც აუცილებლად გამოიწვევს სატოში ნაკამოტოს მიერ 21 მილიონი ბიტკოინის საბოლოო ემისიის დროის კორექტირებას, მისი გაზრდის მიმართულებით [4].

ბიტკოინის წარმოების ღირებულება

2019 წელს, სპეციალისტების გაანგარიშებით ბიტკოინის ერთი მონეტის მოპოვებაზე დანახარჯი გაიზარდა 3000-დან 4000 დოლარამდე [5]. ბიტკოინის მოსაპოვებლად იხარჯება დიდი რაოდენობით ელექტროენერგია. 2019 წელს მსოფლიოში ბიტკოინის მოსაპოვებლად დაახლოებით დაიხარჯა 61 ტერაკილოვატ საათი ელექტროენერგია [6]. ერთი ბიტკოინის მოსაპოვებლად საჭირო ელექტროენერგიის ღირებულება სხვადასხვაა იმისდა მიხედვით, თუ სად წარმოებს მისი მოპოვება. იმ რეგიონში, სადაც ელექტროენერგიის ღირებულება ნაკლებია, მოპოვებული ბიტკოინის ღირებულებაში ელექტროენერგიის ღირებულებაც დაბალია [7] ამიტომ მაინერები ცდილობენ ბიტკოინის მონაცემთა ცენტრები განათავსონ ელექტროენერგიის დაბალი ღირებულების მქონე განახლებადი ელექტროენერგიის მწარმოებელ ობიექტებთან.

მკვლევარებს შორის მიმდინარეობს დავა ბიტკოინის ღირებულებასთან დაკავშირებით. ერთნი ამტკიცებენ, რომ შრომითი ღირებულების მარქსისტული თეორიის მიხედვით ბიტკოინის ფასი დაკავშირებულია მისი მოპოვების ხარჯებთან. მეორენი ამტკიცებენ, რომ საქონლისა და მომსახურების ფასი განისაზღვრება არა მასზე განეული დანახარჯებით, არამედ იმ თანხით, რასაც გადაიხდის მყიდველი მოცემულ მომენტში, მიუხედავად მასზე განეული დანახარჯებისა. ბიტკოინის შემქმნელი, სატოში ნაკამოტო მხარს უჭერდა შრომითი ღირებულების მარქსისტულ თეორიას და აღნიშნავდა, რომ „ნებისმერი საქონლის ფასი მიისწრაფის მის საწარმოებლად საჭირო დანახარჯების ღირებულებისა“ [7].

ბიტკოინის ჰალვინგი, იწვევს ბიტკოინის მონეტის მოპოვების ღირებულების ზრდას. თუ ბიტკოინის ფასი დაეცემა მის თვითღირებულებაზე დაბლა, მაშინ მისი მოპოვება არამომგებიანი გახდება და, ალბათ, მაინერებიც, შესაბამისად, შეწყვეტენ მის მოპოვებას.

1 „ვეშაპები“ არიან ადამიანები, რომლებიც ფლობენ დიდი ოდენობით ფინანსურ რესურსებს.

2 ჰალვინგი (Halving) არის ბიტკოინის ბლოკის მოპოვებისთვის ანაზღაურების საფასურის ორჯერ შემცირება. ყოველ 4 წელიწადში ერთხელ მაინერების მიერ ბიტკოინის გამომუშავების შესაძლებლობა ნახევრდება. ეს ბიტკოინის შემქმნელმა, სატოში ნაკამოტომ დაადგინა ბიტკოინის ინფლაციის დონის შესანარჩუნებლად. იმის გამო, რომ ჰალვინგი ახალი ბიტკოინების მიწოდებას ანახევრებს, არსებობს ვარაუდი, რომ ამ ფაქტს ბიტკოინის ფასზე დრამატული გავლენა ექნება.

კრიპტოვალუტის ემისია

კრიპტოვალუტის შემქმნელები სხვადასხვაგვარად უდგებიან კრიპტოვალუტის ემისიის საკითხს. უმეტეს შემთხვევაში წინასწარაა განსაზღვრული კრიპტოვალუტების ემისიის რაოდენობა და დრო. მაგ., ბიტკოინის მონეტების რაოდენობა მისმა შემქმნელმა სატოში ნაკამოტომ წინასწარ განსაზღვრა 21 მლნ მონეტით. პროექტის მიხედვით Litecoin-ის რაოდენობა განსაზღვრულია 84 მილიონით, Ripple-ს - 100 მლრდ-ით, Stellar-ის 100 მლრდ-ით, EOS-ის - ერთი მლრდ-ით, TRON-ის - 99.281.283.283754 ერთეული მონეტით, Cardano-ს - 45 მლრდ-ით, ხოლო რაც შეეხება EthReum-ს, Bitcoin Cash-ს და Monero-ს მათი ემისიის საბოლოო რაოდენობა წინასწარ არ არის განსაზღვრული [8].

ისმის კითხვა: რა უფრო მომგებიანია კრიპტოვალუტის დამფუძნებლებისთვის, ის, რომ მათ მიერ გამოშვებული ვირტუალური მონეტების რაოდენობა წინასწარ იყოს განსაზღვრული, თუ პირიქით? თუ კრიპტოვალუტის ემისიის რაოდენობა და დრო წინასწარაა განსაზღვრული და კრიპტოვალუტის ბაზარზე მოიმატებს მასზე მოთხოვნა, მაშინ შეიძლება შეიქმნას მისი დეფიციტი და მისმა ფასმა მოიმატოს. ასევე შეზღუდული და წინასწარ ცნობილი ემისიის რაოდენობა ხელსაყრელია მისი შემქმნელებისთვის, ვინაიდან ამით მათ ეძლევათ შესაძლებლობა მოახდინონ მისი რეგულირება. მაგ., განახორციელონ მონეტების დანვა.

საერთოდ, კრიპტოვალუტის ფასი ეცემა იმ შემთხვევაში, თუ მისი ემისია წინასწარ არაა განსაზღვრული, გამოშვებულია დიდი რაოდენობით და ბაზარზე მასზე არაა მოთხოვნა.

ბიტკოინის ქსელში ჩაშვების მომენტისთვის ბლოკის მოპოვებისთვის პრემია შეადგენდა 50 ბიტკოინს. აქედან დაწყებული ყოველი ოთხი წლის ინტერვალით ბლოკის მოპოვების ღირებულება 2-ჯერ მცირდებოდა და 2020 წლის მაისისთვის შეადგინა 6,25 მონეტა. 2032 წლისთვის მოპოვებული იქნება 20,671 მილიონი მონეტა [9].

ბიტკოინის ემისიის დამამთავრებელ ეტაპზე ბიტკოინის ბოლო ბლოკის მოპოვებისთვის პრემია გახდება ერთი მეასათასედი, ანუ ერთი სატოშის ტოლი. ასეთი დაბალი პრემიის გამო მაინერები იძულებული გახდებიან უარი თქვან ბლოკის მოპოვებაზე [9].

ბირჟებზე ბიტკოინის - დეფიციტი

როგორც წესი, ბიტკოინის ყიდვა-გაყიდვა ძირითადად შესაძლებელია ბირჟებზე და გადამცვლელ პუნქტებში. თუ ბირჟებზე და გადამცვლელ პუნქტებში ბიტკოინების მონეტების რაოდენობა შემცირდება, მაშინ მისი შექმნა გართულდება, რამაც საბოლოოდ შეიძლება გამოიწვიოს კრიპტოვალუტის კურსის გაზრდა.

კონკურენცია ალტკოინებს შორის

დღეისათვის კრიპტოვალუტებს შორის, მსოფლიო მასშტაბით დომინირებს ბიტკოინი და ალტკოინებზე ფასის ცვლილება წარმოებს ძირითადად მასთან მიმართებაში.

ამის მაგალითია კრიპტოვალუტის ბაზარზე კრიპტოვალუტების Libra-სა და Gram-ის გამოჩენა, რამაც მნიშვნელოვანი გავლენა მოხდინა ბიტკოინის ეკოსისტემაზე და გამოიწვია მისი ფასის დაცემა. მათი უპირატესობა ბიტკოინის მიმართ განპირობებულია მომხმარებელთა დიდ აუდიტორიით. ლიბრისათვის ეს რაოდენობა შეიძლება გახდეს ორ მილიარდამდე, გრამისთვის კი ასმილიონამდე მომხმარებელი, რომლებსაც შეეძლება ფულის გადასაგზავნად გამოიყენონ მარტივი და მოხერხებული საფულეები. ასევე გაიზრდება იმ მალაზიების რიცხვი, რომლებიც საქონლისა და მომსახურების ღირებულების ასანაზღაურებლად გამოიყენებენ აღნიშნულ ვირტუალურ ციფრულ ვალუტებს [10].

ბიტკოინის საკანონმდებლო რეგულირება

ბიტკოინს არ ჰყავს კონკრეტული ემიტენტი, განსხვავებით ეროვნული ვალუტებისგან. არავის შეუძლია „დაბეჭდოს“ ბიტკოინის ახალი მონეტები, ან „დანვას“ იგი, მისი მფლობელის თანხმობის გარეშე [11] და ამით მოახდინოს ზეგავლენა სხვა ვალუტის კურსზე. ადამიანთა გარკვეული ნაწილი ბიტკოინს ამ დადებითი თვისებების გამო უცხადებს ნდობას და იყენებს მას უპირატესად დანაზოგის შესანახად, რაც დადებითად მოქმედებს მის ფასზე. მიუხედავად ამისა მსოფლიოს ბევრი ქვეყანა ცდილობს მოახდინოს ბიტკოინის ბაზრის რეგულირება. რიგ ქვეყანაში იგი აღიარებულია საგადაამხდელი საშუალებად, ზოგიერთ ქვეყანაში კი მისი გამოყენება აკრძალულია და მის გამოყენებელი ისჯება კანონით. არიან ქვეყნები სადაც კრიპტოვალუტის გამოყენება არც აკრძალულია და არც დაშვებული. მაგ., აშშ-მა მსოფლიოში პირველმა აღიარა ბიტკოინი. აქ მას განიხილავენ როგორც ფასიან ქონებას. იგი აღიარებულია კანონიერ საგადაამხდელი საშუალებად. რაც შეეხება ქვეყნებს: კანადას, გერმანიას, უკრაინას, ბელორუსს, ავსტრალიას, ნორვეგიას, შვეიცარიას, ბულგარეთს და სხვ., აქ მისი რეგულირება ხდება საკანონმდებლო დონეზე. ისეთ ქვეყნებში კი როგორცაა: რუმინეთი, ისლანდია, ყირგიზეთი, ჩინეთი, ციფრული ვალუტის გამოყენება ითვლება კანონგარეშედ [12]. ქვეყანაში ბიტკოინის მიმოქცევის რეგულირება, კონკრეტულად მისი აღიარება საგადაამხდელი საშუალებად, გაზრდის მისადმი ნდობას, რაც გამოიწვევს მასზე მოთხოვნის ზრდას.

ინფორმაციული ფონი

ბიტკოინის გარშემო ინფორმაციული ფონი - ინტერნეტ პორტალებზე მისი რეკლამა, მისადმი

მიძღვნილი სხვადასხვა კონფერენციები, ცნობილ ადამიანთა მისი შეფასებები და სხვ. გარკვეულ ზეგავლენას ახდენს ტრეიდერებზე და აიძულებს მათ შეიძინონ ბიტკოინის მონეტები, რითაც იზრდება მათზე მოთხოვნა. ბიტკოინზე მოთხოვნა იზრდება მარაგის შევსების დაბალი ტემპის გამოც. შესაბამისად იზრდება მისი ფასიც.

საერთოდ, მოსაზრებები ბიტკოინის მიმართ არაერთგვაროვანია. ბიზნესმენებისა და პოლიტიკოსების პროგნოზი ბიტკოინის ფასის შესახებ უმეტეს შემთხვევაში არ მართლდება. მაგ., არ გამართლდა 2017 წლის გაზაფხულზე ჯონ მაკაფის მიერ გამოთქმული ვარაუდი, რომ ბოლო სამი წლის განმავლობაში ბიტკოინის ერთი მონეტის ფასი მიაღწევდა 500 000 დოლარს [13]. არ გამართლდა BitPay-ის სტარტაპის მეთაურის სონი სინგის (Sonny Singh) პროგნოზიც, რომ 2019 წლის ბოლოსათვის ერთი ბიტკოინის ფასი გახდებოდა 20 000 დოლარი [14].

არ გამართლდა აგრეთვე ანალიტიკოს რონი მოასის (Ronnie Maos) პროგნოზი, რომ 2019 წლისთვის ბიტკოინის ფასი გაიზრდებოდა \$28000-მდე და სხვ. [14]. ბიტკოინის მიმოქცევის პროცესზე გავლენას ახდენენ ისეთი ფაქტორები, როგორცაა: ქსელის სირთულე, მონეტების დანვა, მდიდარ ადამიანთა გარკვეული ჯგუფის ანუ ე. წ. ვეშაპების მიერ განხორციელებული სხვადასხვაგვარი მანიპულაციები ბიტკოინის კურსის ცვლილების მიზნით და სხვ.

მსოფლიოში არსებობენ ისეთი ადამიანები რომლებიც ფლობენ დიდი რაოდენობით ბიტკოინის მონეტებს. მათ შეუძლიათ ხელოვნურად მოახდინონ ბიტკოინის (BTC) მონეტის ფასის ცვლილება მათი გაყიდვით, ან შეძენით. 2018 წლის ივლისისთვის ასეთ ადამიანთა ჯგუფს წარმოადგენდნენ: სატოში ნაკამოტო, სავარაუდოდ, ბიტკოინის შემქმნელი - 1,1 მლნ BTC-ის მფლობელია, როდჯერ ვერი - 100000-ს, ბარი ზილბერტი - 48000-ს, ჩარლ შრემი - რამდენიმე ათასის. დიდი რაოდენობით ბ) იტკოინს ფლობენ ძმები ტაილერ და კემერონ უინკლოვოსები, ტონი გალპინი და სხვ. [15]. ყველაზე მეტი ბიტკოინის მონეტები 2019 წლის 15 იანვრისთვის განთავსებული იყო შემდეგ ბირჟებზე: BitFinex-138661, bittrex-130005, Bitstamp-108848, Huobi-108138, Binance-59517 ბიტკოინ-მონეტა [16]. დღეისთვის, ინვესტორების გარკვეულ ჯგუფს, შეძენილი აქვს დიდი ოდენობით ბიტკოინის მონეტები, არ ხარჯავენ მათი ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში, ხელოვნურად ქმნიან დეფიციტს, რამაც შესაძლებელია გამოიწვიოს ბიტკოინის ფასის ზრდა. [17].

კრიპტოვალუტის კურსის დაცემა შეიძლება გამოიწვიოს ცნობილ ბირჟებზე ჰაკერულმა თავდასხმებმა, მიტაცებულმა კრიპტოვალუტის დიდმა რაოდენობამ და, შესაბამისად, მომხმარებლის

უნდობლობის გაზრდამ კრიპტოვალუტის მიმართ.

მაგ., 2013 წელს (ძნ) აშშ გამოძიების ფედერალურმა ბიურომ მოახდინა ნარკოტიკებითა და კონტრაბანდით მოვაჭრე ონლაინ არალეგალური ბირჟის Silk Road-ის ლიკვიდაცია, რომელზეც ვაჭრობა წარმოებდა ბიტკოინებით. 2014 წელს ჰაკერებმა მოიპარეს 4506 მილიონი დოლარის კრიპტოვალუტა იაპონურ კრიპტობირჟა Mt Gox-დან. რამაც გამოიწვია ბიტკოინის ფასის დაცემა 20%-ით 400-დოლარამდე [18]. 2019 წლის 12 ივლისს ჰაკერებმა იაპონიის ბირჟა Bitpoint-დან მოიპარეს 32 მილიონი აშშ ლირებულების კრიპტოვალუტა, რის გამოც ბირჟამ შეწყვიტა ვაჭრობა. მოიპარეს კრიპტოვალუტა XRP. მათ შორის 2,5 მილიარდი კლიენტების ანგარიშებიდან. დანარჩენი - 2,5 მლრდ კი ბირჟის ანაგარიშიდან. მოპარვა განხორციელდა ცხელი საფულებებიდან, რომელზედაც განთავსებული იყო 5 სხვადასხვა კრიპტოვალუტა, მათ შორის Bitcoin და Bitcoin Cash [19]. კრიპტოვალუტის მნიშვნელობა ციფრული ეკონომიკის პირობებში შეიძლება კიდევ უფრო გაიზარდოს. შესაბამისად აუცილებელი გახდება ციფრული ეკონომიკის დროს წარმოებული საქონლისა და მომსახურების შესაფასებისა და რეალიზაციისთვის ციფრული ვალუტის გამოყენება. ამაზე მეტყველებს ადამიანის საქმიანობის თითქმის ყველა სფეროში ბლოკჩეინტექნოლოგიის დაწერვის სწრაფი ტემპები.

პერსპექტივაში, კრიპტოვალუტის მიმოქცევის პროცესის სრულყოფისათვის აუცილებელია სახელმწიფოს მიერ კრიპტოვალუტის გამოშვებისა და ემისიის რეგულირება და კონტროლი და ასევე უზრუნველყოფა ოქროთი. ეს საშუალებას მისცემს კრიპტოვალუტას შეასრულოს ფიატური ფულის ყველა ფუნქცია.

სახელმწიფოს მიერ კრიპტოვალუტის მიმოქცევის რეგულირება მნიშვნელოვნად შეამცირებს კრიპტოვალუტის ღირებულებასა და ვალანტილობას, აამაღლებს მოსახლეობის ნდობას მის მიმართ, რაც სახელმწიფოს საშუალებას მისცემს გამოაცხადოს კრიპტოვალუტა სავალდებულო საგადასხდელი საშუალებად. ასეთ პირობებში კრიპტოვალუტის მოპოვება უნდა განხორციელდეს სახელმწიფო დაკვეთების საფუძველზე, ვინაიდან მხოლოდ ასეთ შემთხვევაში გაირკვევა, თუ რა რაოდენობის კრიპტოვალუტა იქნება საჭირო ისეთი საერთო-სახელმწიფოებრივი საქმიანობის განსახორციელებლად, როგორცაა: ძალოვანი სტრუქტურებისა და სახელმწიფო აპარატის შენახვა, მეცნიერებისა და განათლების სფეროების განვითარება, პენსიების უზრუნველყოფა, რეზერვების შექმნა და სხვ.

ამრიგად, როგორც ჩანს აღნიშნულ სფეროში პრობლემები საკმაოდ ბევრია და მათი საფუძვლიანი გამოკვლევა და გადაწყვეტა საჭირო.

ბამოყენებული ლიტერატურა:

1. <https://www.rbc.ru/crypto/news/5e329bd29a794729ab63b19f>
2. <https://coinspot.io/beginners/iz-chego-skladyvaetsya-cena-bitcoina-i-kakie-factory-na-neyo-vliyayut/>
3. <https://www.forbes.ru/finansy-i-investicii/390645-put-k-gospodstvu-bitkoina-13-sobytyi-opredelivshih-budushchee-deneg>
4. <https://bits.media/razmer-ocheredi-nepodtverzhdennykh-tranzaktsiy-btc-dostig-dvukhletnego-maksimuma/>
5. <https://www.if24.ru/eksperty-rasskazali-skolko-stoit-dobyit-bitkoin/>
6. <https://hightech.fm/2019/07/10/bit-2019>
7. <https://coinspot.io/beginners/iz-chego-skladyvaetsya-cena-bitcoina-i-kakie-factory-na-neyo-vliyayut/>
8. <https://blockchainwiki.ru/skolko-vsego-ripple-est-segodnya-skolko-budet-zavtra/>
9. <https://tehnobzor.com/cryptolife/bitcoin/2532-kolichestvo-bitkoinov-ogranicheno-ili-net-kogda-zakonchitsya-vypusk.html>
10. <https://1prime.ru/finance/20191111/830531265.html>
11. <https://delo.ua/business/ot-chego-zavisit-kurs-btcusd-371927/>
12. <https://howtobuycoin.com/articles/cryptocurrency-future/>
13. <https://delo.ua/business/ot-chego-zavisit-kurs-btcusd-371927/>
14. <https://bit.Ly/2ET9dXc>
15. <https://novostigood.top/2018-07-20-16-56-bitkoin-i-budushhee-stanut-li-kriptovalyuty-cherez-10-let-osnovnym-platezhnym-sred>
16. <https://mining-cryptocurrency.ru/10-samyh-krupnyh-bitcoin-koshelkov-komu-prinadlezhat/>
17. <https://www.rbc.ru/crypto/news/5e329bd29a794729ab63b19f>
18. <https://www.forbes.ru/finansy-i-investicii/390645-put-k-gospodstvu-bitkoina-13-sobytyi-opredelivshih-budushchee-deneg>
19. <https://happycoin.club/s-yaponskoj-birzhi-bitpoint-ukradeno-32-mln/>